

ПОЛІТИКА ВЛАСНОСТІ
щодо державних підприємств, установ та організацій,
функції з управління якими здійснює Держгеонадра

1. Вступ

Державні підприємства, установи та організації, функції з управління якими здійснює Держгеонадра (далі – Суб'єкти господарювання), є юридичними особами, мають відокремлене майно, самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків України, печатку зі своїм найменуванням і Державним гербом України, штамп, бланки, логотип, зареєстровані знаки для товарів і послуг та інші реквізити.

Майно Суб'єктів господарювання є державною власністю і закріплюється за ними на праві оперативного управління/господарського відання. Здійснюючи право оперативного управління/господарського відання, Суб'єкти господарювання володіють, користуються та розпоряджаються майном, вчиняючи щодо нього дії, які не суперечать законодавству та їхнім Статутом (далі – Статути Суб'єктів господарювання)/Положенню Державної комісії України по запасах корисних копалин (далі – Положення ДКЗ).

Відповідно до Статутів Суб'єктів господарювання та Положення ДКЗ діяльність Суб'єктів господарювання спрямовується на забезпечення реалізації державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

2. Мета та сфера дії документа

Політика власності щодо державних підприємств, установи та організації, функції з управління якими здійснює Держгеонадра (далі – Політика власності), розроблена з метою визначення та ефективного застосування (впровадження) Суб'єктами господарювання:

1) основних цілей та пріоритетів, згідно з якими Держгеонадра виконує функції з управління Суб'єктами господарювання;

2) основних принципів і механізмів управління Суб'єктами господарювання.

Суб'єкти господарювання впроваджують окрему політику власності для регулювання своєї діяльності з дотриманням вимог законодавства та цієї Політики власності.

3. Основні цілі та пріоритети Держгеонадр

щодо управління Суб'єктами господарювання

Функції Держгеонадр з управління Суб'єктами господарювання спрямовуються на:

- 1) ефективне використання активів та їх збереження;
- 2) реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;
- 3) забезпечення економічних інтересів українського народу;
- 4) виконання соціальних функцій держави;
- 5) отримання Суб'єктами господарювання прибутку від здійснення комерційної діяльності.

4. Принципи управління Суб'єктами господарювання

Основними принципами, якими керується Держгеонадра в управлінні Суб'єктами господарювання, є:

- 1) винятковість державної власності;
- 2) визначення чітких цілей діяльності Суб'єктів господарювання;
- 3) паритетність у регулюванні державними та приватними компаніями, крім діяльності, пов'язаної із досягненням некомерційних цілей;
- 4) розмежування функцій власника і регулятора;
- 5) професійність в управлінні Суб'єктами господарювання;
- 6) функціонування при дотриманні транспарентності;
- 7) соціальна відповідальність Суб'єктів господарювання.

5. Механізми реалізації принципів управління Суб'єктами господарювання

1) Відповідно до принципу винятковості державної власності Держгеонадра щорічно переглядає перелік Суб'єктів господарювання, які доцільно залишити в державній власності, з урахуванням критеріїв визначених частиною другою статті 4 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна».

Щодо всіх Суб'єктів господарювання, які не відповідають наведеним критеріям, Держгеонадрами приймається рішення про:

- реструктуризацію та/або корпоратизацію;
- державно-приватне партнерство;
- передачу в концесію;
- передачу Фонду державного майна України (з метою приватизації);
- передачу в комунальну власність;
- реорганізацію (шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідацію.

2) Відповідно до принципу чітких цілей діяльності Суб'єктів господарювання, Держгеонадра як орган управління/акціонер має встановити, в строки встановлені законодавством, стратегічні цілі Суб'єктів господарювання,

що належать до сфери його управління та контролювати їх досягнення, визначає комерційні та некомерційні цілі (функції), а саме:

- комерційні цілі;

До комерційних цілей діяльності Суб'єктів господарювання належать самостійне утримання і розвиток їхньої матеріально-технічної бази без залучення бюджетного фінансування, що, у свою чергу, дає змогу на існуючих активах підтримувати соціальні навантаження без додаткових витрат державного бюджету, що здійснюється з метою отримання прибутку.

Суб'єкти господарювання, що виконують комерційні цілі, та їх активи мають управлятися на основі стратегічних планів, бізнес-планів, що забезпечать:

довгостроковий розвиток;

підвищення інвестиційної привабливості;

виплату дивідендів (відрахування частини прибутку).

- некомерційні цілі (соціальні функції).

До некомерційних цілей діяльності Суб'єктів господарювання належать реалізація державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (за рахунок коштів місцевого та державного бюджету) для досягнення економічних і соціальних результатів без мети одержання прибутку.

Напрями комерційної та некомерційної діяльності Суб'єктів господарювання визначаються установчими документами та рішеннями Держгеонадр, які затверджуються в установленому порядку.

Діяльність Суб'єктів господарювання, пов'язана із досягненням комерційних і некомерційних цілей, відображається у фінансових планах і звітах крім державних організацій, які мають статус неприбуткових.

Суб'єкти господарювання мають щоквартально та щорічно подавати Держгеонадрам звіти про фінансово-господарську діяльність відповідно до законодавства.

3) Відповідно до принципу паритетності Держгеонадра здійснює управління Суб'єктами господарювання в рамках законодавства та з урахуванням міжнародних принципів корпоративного управління, контролює дотримання ними конкурентних умов та комерційних принципів.

4) Відповідно до принципу розмежування функцій власника та регулятора Держгеонадра управляє Суб'єктами господарювання без втручання в їхню господарську діяльність, керуючись вимогами Господарського кодексу України, Закону України «Про управління об'єктами державної власності», інших законів України, якими можуть бути встановлені особливості управління окремими об'єктами державної власності або їх видами, та інших нормативно-правових актів з питань управління об'єктами державної власності.

Держгеонадра здійснює функції з управління Суб'єктами господарювання з дотриманням наступних принципів:

у сфері управління об'єктами державної власності Держгеонадра, як уповноважений орган, діє як засновник з урахуванням повноважень, наданих законодавством та установчими документами Суб'єктів господарювання;

заборони втручатись у господарську діяльність Суб'єктів господарювання;

формування кваліфікованої та незалежної наглядової ради та управління Суб'єктів господарювання з дотриманням принципів та вимог законодавства України;

послідовного впровадження кращих практик корпоративного управління Суб'єктів господарювання.

Основними механізмами управління, через які Держгеонадра реалізує Політику власності, є:

- здійснення Держгеонадрами, як уповноваженим органом, таких основних положень:

 - визначення основних напрямів діяльності Суб'єктів господарювання;

 - затвердження окремих політик власності для Суб'єктів господарювання;

 - визначення чітких цілей та ключових показників ефективності діяльності Суб'єктів господарювання;

 - внесення змін до установчих документів, зокрема в частині розподілу повноважень Суб'єктів господарювання акціонера/учасника, наглядової ради та управління;

 - затвердження Статутів Суб'єктів господарювання та внесення змін до них, здійснення контролю за їх дотриманням, зокрема, щодо питань, які належать до компетенції Держгеонадр;

 - обрання та припинення повноважень членів наглядової ради, голови і членів;

 - затвердження положень про наглядову раду та виконавчий орган, а також внесення змін до них;

 - проведення моніторингу та аудиту діяльності Суб'єктів господарювання;

 - прийняття рішення про утворення, реорганізацію (шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідацію Суб'єктів господарювання;

 - підписання контрактів, що укладаються з директорами/керівниками Суб'єктів господарювання;

 - затвердження та контроль виконання фінансових планів Суб'єктів господарювання;

 - інші повноваження, визначені законодавством, Статутами Суб'єктів господарювання, Положенням ДКЗ.

- здійснення наглядовими радами захисту прав акціонерів (засновників) і відповідно до визначеної компетентності здійснення управління Суб'єктами господарювання, контроль та регулювання діяльності виконавчих органів.

До складу наглядових рад Суб'єктів господарювання включаються незалежні члени, які відповідають критеріям незалежності, визначеним законодавством. Кількість незалежність членів повинна становити більшість членів наглядової ради.

Наглядова рада Суб'єктів господарювання формується за принципами незалежності, професіоналізму, компетентності, різноманітності, ефективності, прозорості.

5) Відповідно до принципу професійності в управлінні Суб'єктами господарювання, Держгеонадра визначає розмір винагороди членів наглядових

рад Суб'єктів господарювання (у разі їх створення), згідно порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

6) Відповідно до принципу функціонування при дотриманні прозорості, Суб'єкти господарювання мають бути публічними.

Виконання цього принципу здійснюється через веб-сайти Суб'єктів господарювання (у разі відсутності через веб-сайт Держгеонадр), на якому розміщується як мінімум наступна інформація:

окрема політика власності (у разі наявності);

статут;

положення;

цілі діяльності;

склад та розмір винагороди членів наглядової ради та виконавчого органу (керівництва Суб'єкта господарювання);

регулярні звіти про свою діяльність, включаючи фінансову звітність та аудиторський висновок, звіт про виконання цілей діяльності та інші;

інформація про публічні закупівлі та контрагентів.

Публікація інформації про діяльність Суб'єктів господарювання забезпечить:

прозорість їх діяльності;

підвищення інвестиційної привабливості;

підвищення якості прийняття рішень керівниками.

7) Відповідно до принципу соціальної відповідальності Суб'єкти господарювання вживають усіх необхідних заходів для:

створення оптимальних умов для роботи персоналу, розвитку та реалізації кадрового потенціалу;

недопущення дискримінації у трудових відносинах;

забезпечення енергоефективності;

мінімізації шкідливого впливу на навколишнє середовище;

обмеження будь-якої співпраці з підприємствами, установами, організаціями, що є резидентами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

6. Очікувані результати виконання політики власності

Реалізація Політики власності забезпечить умови для ефективного управління Суб'єктами господарювання, в тому числі шляхом їх укрупнення та корпоратизації, що призведе до зниження адміністративних витрат та підвищення ефективності їхньої діяльності, позитивно впливатиме на національну економіку та бізнес-середовище, сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості України для міжнародних інвесторів, а також дозволить збільшити обсяг надходжень до державного бюджету у вигляді виплачених податків та дивідендів.

У разі зміни законодавства або цілей та пріоритетів Держгеонадр Політика власності підлягає перегляду.